

Nr 232.

Av herrar **Pettersson** i Dahl och **Andersson** i Löbbo, om viss ändring av koncessionsbestämmelserna beträffande framdragnin av elektriska starkströmsledningar.

På grund av bristen på arbetskraft och arbetskostnadernas stegring har elektriciteten fått en allt större användning på landsbygden, och genom den fortgående rationaliseringen stegras elektricitetsförbrukningen år från år. Den ökade användningen har emellertid även fört med sig ökade anspråk på driftsäkerhet. När vattenuppföring, mjölkning, kylning och varmvattenberedning m. m. äro beroende av tillförseln av elektrisk energi och ett jordbruks behov av arbetskraft avpassats därefter bli avbrotten i kraftleveransen synnerligen påfrestande, enär ersättning i form av mänsklig arbetskraft i regel icke kan anskaffas. Ofta drabba ju driftavbrotten gårdarna inom en hel bygd samtidigt, varför svårigheterna bliva oöverkomliga. Ett uppehåll av krafttillförseln under flera timmar eller kanske under flera dygn kan dessutom försäka stora skador.

För undvikande av eller för att i möjligaste mån nedbringa avbrottens antal och varaktighet är ett planmässigt underhåll av de omfattande ledningsnäten på landsbygden med trästolpar och linjemateriel, som äro svårt utsatta för väder och vind, av mycket stor ekonomisk betydelse. Inom industrien har man för länge sedan insett betydelsen av förebyggande åtgärder för att öka driftsäkerheten. De stora kraftproducenterna som ombesörja den elektriska energiens fördelning ut till de s. k. bygdetransformatorstationerna torde även som regel hålla sina ledningsnät i sådant skick att driftavbrott på grund av eftersatt underhåll höra till undantagen. Genom en vid storföretagen systematiskt genomförd driftstörningsanalys och upprättad driftstörningsstatistik söker man draga lärdom av inträffade fel och bedöma vilka förebyggande åtgärder som ge de bästa resultaten.

I allmänhet förefinnes ingen möjlighet för konsumenten att få sina avbrotten försäka kostnader överförda på vederbörande distributör, enär denne i regel garderat sig härför genom särskilda bestämmelser i gällande reglementen och kontrakt. Driftavbrotten medföra sålunda i regel mycket ringa förluster för distributören. För landsbygdsconsumenten däremot kunna de innebära allvarliga olägenheter och medföra produktionsminskning och stora ekonomiska förluster. Ur det allmännas synpunkt är

det därför av stor betydelse att alla rimliga åtgärder vidtagas för förbättring av landsbygdsnätens driftsäkerhet genom utnyttjande av nya tekniska hjälpmedel i kampen mot störningar och driftavbrott samt genom en väl organiserad underhålls- och reparationstjänst. Med hänsyn till den stora ekonomiska betydelse en jämn krafttillförsel numera har för landsbygden synes det nödvändigt att innehavare av koncessionspliktig elektrisk starkströmsledning, som ombesörjer krafttillförseln till ett större antal abonnenter, åläggas att vidtaga sådana åtgärder att orsakerna till långvariga driftavbrott i möjligaste mån elimineras.

Enligt de koncessionsbestämmelser som för närvarande gälla för elektriska starkströmsledningar erhåller en kraftleverantör rättighet att framdraga ledningar för elektrifiering av en viss ort eller bygd, men någon absolut skyldighet för koncessionsinnehavaren att tillse att ledningarna äro tillräckliga för framtida kraftbehov tycks inte förefinnas. Detta innebär en brist och verkar mången gång så att den befolkning — företagare, jordbrukare och andra — som finnes inom ett område där koncession lämnats till en kraftleverantör som icke är villig att förstärka sitt ledningsnät blir förhindrad att utnyttja elkraften i den utsträckning som vore rationell. Detta förhållande borde rättas till. Den gamla regeln att med rättigheter följa skyldigheter bör äga tillämpning även på detta område.

När ett mindre företag eller en elektrisk distributionsförening upprättar kontrakt om kraftleverans från en större kraftproducent brukar företaget eller föreningen tilldelas ett visst distributionsområde. Av naturliga skäl ha de först tillkomna distributionsområdena kommit att omfatta de tätbebyggda områdena, och glesbebyggda områden ha tills vidare lämnats utanför. De distributionsföretag som senare fått sig tilldelade de glest bebyggda områdena ha ofta svårt, bland annat med hänsyn till att ledningsnätets längd per förbrukare blir av större omfattning än inom tätbyggheten, att få driften ekonomiskt bärande, och avlägset belägna fastigheter kunna ofta icke erhålla anslutning. Med hänsyn härtill synes det nödvändigt att gränserna för distributionsområdena uppdragas på sådant sätt att de glesbebyggda områdena på ett rättvist sätt bli fördelade på de olika distributörerna. Därvid kan det ibland bliva nödvändigt att äldre distributörer kunna få vidkännas inskränkningar eller förändringar i sina distributionsområden. För att kunna genomföra sådana förändringar synas särskilda bestämmelser nödvändiga.

Med hänsyn till vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att föreskrifter utfärdas vilka innebära skyldighet för innehavare av koncessionspliktig elektrisk starkströmsledning för ombesörjande av energidistributionen till ett större antal abonnenter att vidtaga erforderliga åtgär-

der för tillfredsställande av abonnenternas behov av elektrisk energi samt att vidtaga åtgärder för säkerställande av en planmässig underhållstjänst och att organisera en reparationstjänst för nedbringande av driftavbrottens varaktighet.

Stockholm den 25 januari 1950.

Anders Pettersson
i Dahl.

Abel Andersson
i Löbbo.
